

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

Dé handleiding voor het houden van huisdieren

Serie vissen

Sumatraan

Capoeta tetrazona

De Sumatraan is een populaire aquariumvis uit de familie van de karperachtigen (Cyprinidae). Hij wordt in de literatuur teruggevonden onder de namen Capoeta tetrazona, Barbus tetrazona en ook wel Puntius tetrazona. Sumatranen zijn scholenvissen, afkomstig uit Indonesië, Maleisië en Thailand. Ze hebben een goudgele basiskleur en meestal vier zwarte dwarsbanden. De rugvin heeft een rode rand, de buikvinnen zijn geheel rood en ook de overige vinnen en de neus hebben rode aftekeningen. Sumatranen worden ongeveer zes centimeter lang.

Als u overweegt om Sumatranen als huisdier te kopen, is het belangrijk dat u zich van tevoren goed laat informeren. Deze huisdierenbijsluiters is hierbij een hulpmiddel.

Verschillende varianten

Door kweken zijn diverse kleuren ontstaan, zoals de gouden, groene en albino Sumatraan. Er bestaat ook een ondersoort, *B. tetrazona partipentazona*. Deze heeft vijf dwarsbanden waarvan één niet helemaal compleet is.

Natuurlijk gedrag

Sumatranen zijn actieve scholenvissen. Van nature leven ze in helder of ondoorzichtig, ondiep water en rustige stroompjes. Mannetjes hebben een territorium. In een school is een rangorde waarin de mannetjes bovenaan staan.

Huisvesting

Sumatranen zijn goed in een gezelschapsaquarium te houden. U moet er echter wel rekening mee houden dat ze de neiging hebben om aan lange vinnen van andere vissoorten te eten. Vissen met lange sluiersaarten, lange vinnen of sprieten vormen dus geen goede combinatie met de Sumatraan. Ook kunnen rustige, gevoelige vissoorten last hebben van de soms snel door de bak schietende school Sumatranen. Omdat Sumatranen echte scholenvissen zijn, is aan te raden om tenminste zes exemplaren te houden, liefst meer. Ze kunnen dan hun scholengedrag uitvoeren en het ziet er mooi uit wanneer ze als groep door het aquarium zwemmen. Daarvoor hebben ze wel genoeg ruimte nodig. Sumatranen zijn vooral te vinden in de middelste waterlaag. Ze houden van stroming in het water. Om Sumatranen te houden heeft u een aquarium nodig van tenminste 80 centimeter lang. Een vuistregel die voor kleinere vissoorten opgaat is om te zorgen voor tenminste één liter water per centimeter vis.

De watertemperatuur moet tussen 22 en 26 graden Celsius liggen. Gebruik een verwarmingselement en een thermostaat zodat de temperatuur niet schommelt. De pH-waarde van het water kan het beste tussen 6,5 en 7,5 gehouden worden. Sumatranen hebben liefst iets zacht tot gemiddeld hard water, tussen ongeveer 5 en 12 DH. Voor de Sumatraan is het belangrijk dat het water schoon is en voldoende zuurstof bevat. Gebruik daarom een goed waterfilter. Ook verlichting behoort tot de basisuitrusting van het aquarium. Zorg ervoor dat het licht tenminste twaalf uur per dag aan staat.

Een donkere bodembedekking is voor vissen het prettigst, dit geeft hen een veilig gevoel. Een inrichting met planten zorgt voor schuilplaatsen en een plek om eventueel de eieren tegen af te zetten. Ook helpen planten om de waterkwaliteit op peil te houden. Kies wel voor stevige planten, want zachte blaadjes worden vaak opgegeten.

Wilt u kweken met Sumatranen dan kunt u het beste een aparte kweekbak gebruiken met water dat een temperatuur heeft rond 25 graden Celsius, een pH tussen 6,5 en 7 en een hardheid van ongeveer 5 DH. Sumatranen zetten in de natuur hun eieren af tegen planten, maar in een kweekbak kunt u ook een stukje kunstgras of een borstel gebruiken, een voordeel daarvan is dat de volwassen dieren niet gemakkelijk bij de eieren kunnen om ze op te eten. Bij het opzetten, inrichten en onderhouden van een aquarium komt heel wat kijken. In de handleiding 'het tropisch zoetwateraquarium' leest u hoe u dat aan kunt pakken.

Verzorgen en hanteren

Dagelijks moet u de vissen even bekijken om te zien of ze gezond zijn. Controleer meteen de watertemperatuur. Kijk elke dag of er geen voedselresten in het aquarium liggen. Deze kunt u met een speciale zuiger of een schepnetje verwijderen. Voer vervolgens wat minder zodat er geen resten blijven liggen. Haal elke week losse plantenresten weg. Hoe vaak het nodig is om het filter schoon te maken hangt onder andere af van de bezetting van uw aquarium. Het mechanische deel van het filter, zoals sponzen, kunt u uitspoelen in warm (niet heet) water zodat de bacteriën die het water helpen schoonhouden niet doodgaan. Neem hiervoor bijvoorbeeld het verwijderde aquariumwater als u een deel van het water ververs. Is het materiaal erg vies dan kunt u het vervangen. Het biologische deel van het filter hoeft minder vaak vervangen te worden. U kunt dit afspoelen in water van 25 graden Celsius of aquariumwater. Ook moet af en toe een deel van het water ververs worden, bijvoorbeeld om de week een derde van het water of elke week twintig procent. Gebruik hiervoor altijd water op de juiste temperatuur en vervang niet teveel water ineens. Behandel het verse leidingwater indien nodig eerst met een waterbehandelaar om chloor en andere ongewenste stoffen te verwijderen. In de dierenspeciaalzaak zijn allerlei testsetjes te koop waarmee u de waterkwaliteit kunt controleren. Belangrijk zijn daarbij vooral de zuurgraad (pH), de hardheid en de hoeveelheid nitriet, nitraat en ammonium. De ruiten van het aquarium kunt u schoonhouden met een krabber, een pluk filterwatten of een magneetveger. Gebruik liefst geen schoonmaakmiddelen, maar mocht

u dit toch nodig vinden, gebruik dan uitsluitend schoonmaakmiddelen die geschikt zijn voor een aquarium en alleen aan de buitenzijde.

TL-lampen moeten, afhankelijk van het type, regelmatig vervangen worden. Heeft u meerdere lampen, vervang ze dan niet tegelijkertijd want dan verandert het licht te plotseling. Gebruik attributen die voor het aquarium bestemd zijn, zoals een emmer en schepnetje, alleen voor het aquarium en niet voor andere huishoudelijke activiteiten. Was altijd uw handen nadat u met het aquarium bezig bent geweest. Gebruikt u een hevelsling, zorg er dan voor dat u geen water binnen krijgt. Vissen kunnen de *Salmonella* bacterie bij zich dragen en sommige visziekten zijn ook besmettelijk voor mensen.

Voeding

Sumatranen zijn alleseters. Ze eten droogvoer, diepvriesvoer en levend voer zoals watervlooien, *Tubifex* of muggenlarven en hebben ook plantaardig voer nodig, bijvoorbeeld voedingstabletten of vlokken uit plantenmateriaal. Laat diepvriesvoer wel eerst ontdooien. Pasgeboren Sumatranen kunt u stofvoer geven en *Artemia* naupliën. Geef liever twee of drie keer per dag een klein beetje voer dan ineens een heleboel: voer zoveel als de vissen in enkele minuten op hebben. Voerresten moeten verwijderd worden omdat ze het water vervuilen. Bewaar het potje droogvoer niet op de lichtkap van het aquarium, want dan wordt het te warm en gaan de vitaminen verloren.

Van jong tot volwassen dier

Het verschil tussen mannetjes en vrouwtjes is moeilijk te zien. De

mannetjes zijn wat kleiner en slanker dan de vrouwtjes, die een rondere buik hebben. Ook hebben de mannetjes wat meer rood op vinnen en neus en zijn de zwarte banen scherper afgetekend. Het vrouwtje legt per keer ongeveer 100 tot 500 eieren. Ze worden afgezet tussen bladeren. Tijdens het afzetten van de eieren houdt het mannetje het vrouwtje vast met zijn vinnen en bevrucht de eieren. Het afzetten kan een paar uur duren. Sumatranen kennen geen broedzorg en eten hun eigen eieren ook op. Vang dus de ouders weg of gebruik een borstel om de eieren op af te laten zetten. De dieren kunnen dan niet bij de eieren. Na anderhalf tot drie dagen komen de eieren uit, ongeveer vijf dagen na het leggen van de eieren zwemmen de jongen los rond. Al na een week of acht kunnen de jongen zichzelf voortplanten, ze zijn dan twee tot drie centimeter lang. Sumatranen kunnen vier tot vijf jaar oud worden.

Ziekten en aandoeningen

Om te zien of de vissen gezond zijn, let u vooral op de huid, de vinnen en de manier van zwemmen. Om uw vissen gezond te houden is het erg belangrijk om te zorgen voor een goede waterkwaliteit en goede voeding. Stress kunt u voorkomen door de vissen zoveel mogelijk met rust te laten en een vast dagpatroon aan te houden. Zet geen soorten bij elkaar die elkaar lastigvallen.

Een bekende vissenziekte is 'witte stip'. Deze ziekte wordt veroorzaakt door een parasiet die de huid aantast. Men ziet dan witte stipjes op de huid van de vis. Witte stip ontstaat vaak bij stress of verlaagde weerstand door bijvoorbeeld te koud water of plotselinge veranderingen in watersamenstelling.

De ziekte verspreidt zich snel en moet dan ook meteen behandeld worden. Een andere bekende huidziekte is fluweelziekte (oodinium), waarbij de huid van de vis een fluweelachtig uiterlijk krijgt. Vinrot wordt veroorzaakt door een bacterie die toeslaat als de weerstand van de vis verlaagd is doordat de omstandigheden in het aquarium niet optimaal zijn of bij stress. Door snelle behandeling kunnen de aangetaste vinnen binnen een aantal weken weer herstellen. Na beschadiging van de huid kunnen schimmelinfecties optreden. In de dieren- of aquariumspeciaalzaak vindt u voor veel ziekten het geschikte bestrijdingsmiddel. Hier kunt u ook advies vragen over ziekten en mogelijke behandelwijzen. Er bestaan ook dierenartsen die gespecialiseerd zijn in vissen.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is geen specifieke ervaring nodig. Zorg er wel voor dat u zich van tevoren goed informeert.

Kosten

Sumatranen kunt u kopen bij de dieren- of aquariumspeciaalzaak of bij een kweker. Ze kosten per stuk vanaf ongeveer twee euro, speciale kleuren zijn vaak wat duurder. De opstartkosten van een aquarium zijn vrij hoog, maar hangen af van de grootte van het aquarium en de gewenste techniek. Terugkerende kosten zijn bijvoorbeeld die voor de aanschaf van voer, watertest setjes en kosten voor verwarming en verlichting. Daarnaast kunt u voor extra uitgaven komen te staan als er ziekten in het aquarium ontstaan.

Bijzonderheden

- Let er bij het kopen van vissen op dat ze uit schone bakken komen. Er mogen geen zieke of dode dieren in de bak zitten. Laat de meest actieve vissen vangen en vermijd 'kneusjes'. Let erop dat de vissen een mooie schone huid hebben.
- Laat nieuw gekochte vissen geleidelijk wennen aan de nieuwe wateromstandigheden (zie: het tropisch zoetwateraquarium), nog beter is het om nieuwe vissen in een quarantainebak te plaatsen.
- Spoel planten voor het plaatsen altijd goed af om parasieten te voorkomen.

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl

Het LICG is hét informatiepunt voor het 'houden van huisdieren'. Deze stichting geeft onafhankelijke en betrouwbare informatie over het op een verantwoorde wijze kopen en verzorgen van huisdieren. Deze informatie is op de meest recente inzichten gebaseerd en wordt bovendien wetenschappelijk getoetst. Door het bieden van informatie en het organiseren van campagnes, levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

L I C G